ДУМКА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

УДК 33.021:658.2:631.11

УДОСКОНАЛЕННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОКАЗНИКІВ АНАЛІЗУ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ©

В.О. КОРИТНИЙ,
здобувач*,
ННЦ "Інститут аграрної економіки",
(м. Київ)

Метою статті визначено вдосконалення класифікації та методики обчислення показників аналізу використання основних засобів у сільськогосподарських підприємствах. Методами дослідження є: аналіз, синтез, спостереження, порівняння, математичні. Досліджено стан та надано рекомендації щодо удосконалення організації формування, методики й оцінки показників аналізу використання основних засобів. На основі фактичних даних фермерського господарства порівняно рівень показників за існуючою та рекомендованою методикою.

Виділено групи ефективності, забезпечення та рівня використання основних засобів у структурі узагальнюючих показників аналізу; групи рівня, забезпечення та ефективності використання – у структурі часткових показників аналізу. Запропонована класифікація показників аналізу використання основних засобів покращує організацію формування та оцінки системи показників. Рекомендовано враховувати у розрахунках показників аналізу результати діяльності, скориговані на питому вагу обсягу використання основних засобів в обсязі використання активів, що підвищує об'єктивність показників та сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень. У результаті оцінки рівня показників аналізу встановлено суттєвість їх різниці, що свідчить про необхідність застосування такого методичного підходу для обчислення показників економічної ефективності використання основних засобів. Запропоновано методику обчислення та встановлено рівень економічної вигоди у фермерському господарстві.

Ключові слова: основні засоби, використання, показники, класифікація, методика, результати господарської діяльності.

Табл. 2. Літ. 11.

Постановка проблеми. У ринкових умовах потребує особливої уваги питання інформаційного забезпечення управління активами. Найбільшу питому вагу в структурі функціонуючого капіталу аграрних формувань займають основні засоби. Використання основних засобів є важливим фактором сільськогосподарського виробництва, організація та рівень якого у значній мірі визначає ефективність діяльності підприємств.

© ***В.О. КОРИТНИЙ, 2018***
Науковий керівник: доктор економічних наук Саблук П.Т.

Аналіз господарської діяльності є передумовою прийняття управлінських рішень, оскільки формує аналітичні дані про стан використання активів та резерви їх покращення. Наразі нормативно-методичне забезпечення аналізу основних засобів сільськогосподарських підприємств у процесі їх використання відсутнє, а в науковій та учбовій літературі немає єдиного підходу до класифікації показників аналізу та методики їх обчислення. Це ускладнює організацію аналізу та оцінку показників у практичній діяльності, що в кінцевому підсумку негативно впливає на формування структурованої та об'єктивної аналітичної інформації про основні засоби.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми теоретико-методологічного та методичного забезпечення аналізу використання основних засобів у сільськогосподарських підприємствах розглянуті в працях В.Г. Андрійчука [5], І.Д. Бурковського, О.М. Гнезділової [7], В.К. Горкавого, В.М. Жука, Т.М. Ковальчука, Л.О. Мармуль, Г.В. Савицької [4], Н.Л. Правдюк [11], О.М. Царенка та інших вчених. Однак питання класифікації та методики обчислення показників аналізу використання основних засобів в ринкових умовах недостатньо вивчені, що зумовлює необхідність проведення окремого дослідження.

Формулювання цілей статті. Метою статті є удосконалення класифікації та методики обчислення показників аналізу використання основних засобів у сільськогосподарських підприємствах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оцінка використання основних засобів підприємства проводиться із застосуванням показників аналізу, які обчислюють по підприємству в цілому, галузях діяльності, підрозділах, матеріально-відповідальних особах: сукупності об'єктів (узагальнюючі показники), окремих групах та об'єктах основних засобів (часткові показники).

Основну групу узагальнюючих показників, які призначені для оцінки результатів використання основних засобів, становлять показники їхньої ефективності. Так до складу показників ефективності використання основних засобів вчені відносять: фондовіддачу, фондомісткість, фондорентабельність, фондоозброєність, продуктивність праці [1, с. 86]; продуктивність (віддачу) сільськогосподарських угідь, продуктивність (віддачу) живої праці, її відносну економію і вивільнення працівників із сільськогосподарського виробництва, віддачу виробничих основних засобів сільськогосподарського призначення і відносну їх економію, а також витрати, пов’язані з їх утриманням, тривалість обороту (оборотність) вартості виробничих основних засобів [2, с. 129]; фондовіддачу, фондомісткість, рентабельність, питомі капітальні вкладення на одну грошову одиницю приросту продукції, відносну економію основних фондів [3, с. 238].

Слід зауважити, що деякі з перелічених показників, які характеризують використання всіх засобів виробництва або окремо капітальних вкладень, оборотних засобів та трудових ресурсів, без співвідносності з основними засобами, а також показники забезпечення використання та відтворення не є показниками ефективності використання основних засобів.

Рівень узагальнюючих показників залежить від використання окремих груп та об'єктів основних засобів, яку оцінюють за частковими показниками. Розглянемо, зокрема, показники груп тракторів та вантажних автомобілів.

Так Савицька Г.В. поділяє показники використання тракторного парку на показники екстенсивного та інтенсивного завантаження. Перша група містить як абсолютні (відпрацьовано днів, змін та годин одним трактором за аналізований період часу; середня тривалість зміни), так і відносні (коефіцієнт використання

тракторів в роботі, коефіцієнт змінності, коефіцієнт корисного використання часу за день, зміну) показники. До другої групи вона відносить середньорічний, середньоденний, середньозмінний та середньогодинний виробіток [4, с. 93]. Андрійчук В.Г. виділяє 3 групи показників ступеню раціональності (ефективності) використання тракторного парку: 1) інтенсивності (коефіцієнт використання тракторного парку, відпрацювання одним трактором машино-днів/машино-змін/нормо-змін, коефіцієнт змінності); 2) продуктивності (річний виробіток умовно-еталонних гектарів одним трактором, змінний/денний виробіток одним трактором, коефіцієнт виконання тракторним парком норм виробітку); 3) економічності (собівартість одного умовно-еталонного гектара, витрати палива на 1 умовно-еталонний гектар і на 1 га фізичної площі) [5, с. 336].

Для вантажних автомобілів Чернова А.В. наводить наступну класифікацію економічних показників: 1) оснащеності на 1000 га земельних угідь та їх склад; 2) обсягу вантажоперевезень; 3) техніко-економічні показники (умови перевезень, час роботи автомобіля та ступінь його використання, ступінь та інтенсивність використання); 4) результативні показники (затрати праці на перевезення, продуктивність автомобіля, собівартість); 5) показники, які впливають на результати сільськогосподарського виробництва (затрати праці на одиницю активів/продукції, транспортні витрати, валова продукція та чистий дохід) [6, с. 76]. Гнезділова О. поділяє показники роботи транспортних засобів на: техніко-експлуатаційні (технічні, експлуатаційні, продуктивності, комбіновані) та економічні (капіталізації, економічності, економічної ефективності) [7, с. 57].

Таким чином, важливими теоретико-методологічними питаннями аналізу використання основних засобів є як організація класифікації, так і формування складу показників класифікаційних груп (табл. 1).

Таблиця 1

Класифікація та склад показників аналізу використання основних засобів

№ з/п	Групи показників	Підгрупи показників	Основні показники	Застосування
1	2	3	4	5
1	Ефективності	Економічної	Валова продукція / дохід / прибуток від використання основних засобів на 1 грн основних засобів, на одиницю площі/об'єму/поголів'я, на 1 грн витрат з функціонування основних засобів Економічна вигода від використання основних засобів	Узагальнюючі показники Часткові показники
		Екологічної	Обсяг викидів/відходів на 1 грн. валової продукції, на одиницю виконаних робіт, на одиницю площі/об'єму	Узагальнюючі показники Часткові показники
		Соціальної	Оплата праці працівників, які обслуговують основні засоби, на 1 працівника, на 1 грн валової продукції	Узагальнюючі показники Часткові показники

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
		Енергетичної	Витрати палива/енергії на 1 грн валової продукції, на одиницю виконаних робіт	Узагальнюючі показники Часткові показники
2	Забезпечення використання	Наявності	Вартість Кількість Оснащеність Забезпеченість	Узагальнюючі показники Часткові показники
		Стану	Знос Витрати на ремонт Витрати на поліпшення	Узагальнюючі показники Часткові показники
		Витрат з функціонування	Амортизаційні відрахування Експлуатаційні витрати Платежі, пов'язані з основними засобами	Узагальнюючі показники Часткові показники
3	Рівня використання	Екстенсивності	Час Потужність Площа/об'єм	Часткові показники
		Інтенсивності	Обсяг продукції/робіт/послуг за одиницю часу, на одиницю потужності/площі/об'єму	Часткові показники
		Інтегральні	Загальний коефіцієнт використання Коефіцієнт фізичного використання	Узагальнюючі показники Часткові показники

Джерело: розроблено автором

Згідно із табл. 1, узагальнюючі показники ефективності використання основних засобів поділено на показники економічної, екологічної, соціальної та енергетичної ефективності. Крім того, показниками використання основних засобів є показники забезпечення (наявності, стану та витрат з функціонування) та рівня використання (інтегральні). Тобто доцільно виділяти групи показників ефективності, забезпечення та рівня використання в структурі узагальнюючих показників аналізу.

Часткові показники, як і узагальнюючі, містять 3 групи: рівня (показники екстенсивності, інтенсивності та інтегральні), забезпечення (показники наявності, стану, витрат з функціонування) та ефективності (показники економічної, екологічної, соціальної та енергетичної ефективності) використання основних засобів. При цьому до групи показників рівня використання включені також підгрупи показників екстенсивності та інтенсивності використання.

Системи обліку, економічного аналізу та аудиту в обов'язковому порядку в теоретичному і практичному плані повинні передбачати нову функцію – формування та розбудови такої системи внутрішньогосподарської обліково-аналітичної роботи, яка відображала б не тільки загальний розмір отриманих кожним власником доходів, але і в розрізі вкладених ним видів ресурсів [8, с. 13]. Для формування такої інформації потрібно, в першу чергу, вдосконалити методику обчислення показників аналізу економічної ефективності використання основних засобів.

За існуючою методикою рівень показників аналізу завищується, оскільки в розрахунках беруться до уваги загальні результати сільськогосподарської діяльності підприємств без урахування величини вкладу основних засобів та основні засоби. Наприклад, рівень віддачі основних засобів перевищує рівень віддачі всіх активів, а рівень віддачі активної частини основних засобів є більшою величиною, ніж рівень віддачі всіх основних засобів [9, с. 100-101; 10, с. 442].

Тому із загальних результатів діяльності підприємства необхідно виділити частину, яка відповідає питомій вазі обсягу використання основних засобів у обсязі використання активів, та співвіднести її з основними засобами. Зокрема, показник віддачі основних засобів ($В_{оз}$) є результатом ділення вартості валової продукції від використання основних засобів ($ВП_{оз}$) та середньої за період первісної/переоціненої вартості основних засобів ($\overline{ОЗ}_{пв}$):

$$В_{оз}= \frac{ВП_{оз}}{\overline{ОЗ}_{пв}}, \quad (1)$$

при цьому валова продукція від використання основних засобів обчислюється через добуток вартості валової продукції та питомої ваги обсягу використання основних засобів $\left(\overline{ОЗ}_{пв} \cdot К_{фіз.вик.оз}\right)$ в загальному обсязі використання активів ($А_{вик} \cdot К_{фіз.вик.акт}$):

$$ВП_{оз}= \frac{ВП \cdot \sum(\overline{ОЗ}_{пв} \cdot К_{фіз.вик.оз})}{\sum(А_{вик} \cdot К_{фіз.вик.акт})}, \quad (2)$$

де ВП – валова продукція, грн; $К_{фіз.вик.оз}$ – коефіцієнт фізичного використання основних засобів; $К_{фіз.вик.акт}$ – коефіцієнт фізичного використання активів; $А_{вик}$ – використані активи, грн.

Підставляючи формулу 2 в формулу 1 та видозмінюючи $\sum(\overline{ОЗ}_{пв} \cdot К_{фіз.вик.оз})$ на $\overline{ОЗ}_{пв} \cdot \overline{К}_{фіз.вик.оз}$, а $\sum(А_{вик} \cdot К_{фіз.вик.акт})$ на $А_{вик} \cdot \overline{К}_{фіз.вик.акт}$, в результаті отримаємо:

$$В_{оз}= \frac{ВП \cdot \overline{\overline{К}}_{фіз.вик.оз}}{А_{вик} \cdot \overline{К}_{фіз.вик.акт}}, \quad (3)$$

де $\overline{К}_{фіз.вик.оз}$, $\overline{К}_{фіз.вик.акт}$ – відповідно середній коефіцієнт фізичного використання основних засобів та середній коефіцієнт фізичного використання активів.

Особливістю рекомендованої автором методики є врахування в розрахунках коефіцієнтів фізичного використання основних засобів і активів, які обчислюються через квадратний корінь з добутку коефіцієнтів екстенсивності та інтенсивності їх використання, а також обсягу використаних активів – суми первісної/переоціненої вартості основних засобів, інших необоротних та оборотних активів, залучених/витрачених на виробництво продукції (робіт, послуг).

Таким чином, збільшення обсягу валової продукції на одиницю активів (віддачі активів) та рівня фізичного використання основних засобів, порівняно з середнім рівнем використання всіх активів, забезпечує зростання рівня показника віддачі основних засобів. Вказаний підхід слід застосовувати також і для інших показників економічної ефективності використання основних засобів.

Важливим питанням в управлінні активами та для відображення в обліку є визначення доцільності використання об'єктів в господарській діяльності. Так під економічною вигодою від використання основних засобів підприємства слід розуміти перевищення вартості продукції від їх використання над витратами з функціонування. Для обчислення цього показника варто застосовувати наступний алгоритм:

1) визначення обсягу валової продукції від використання основних засобів;

2) підсумування витрат з функціонування основних засобів: на відтворення (амортизаційні відрахування), експлуатацію (технічне обслуговування, ремонт, паливо, оплата праці) та платежі (орендні, податкові та інші платежі, в тому числі, пов'язані з послугами, наданими сторонніми особами).

3) порівняння вартості валової продукції від використання основних засобів та витрат з функціонування основних засобів. Різниця характеризує розмір економічної вигоди (втрати), отриманої від використання основних засобів:

$$ЕВ_{оз} = ВП_{оз} - ВТР_{оз}, \quad (4)$$

де $ЕВ_{оз}$ – економічна вигода (втрата) від використання основних засобів, грн.;

$ВТР_{оз}$ – витрати з функціонування основних засобів, грн.

Зазначена методика дозволяє виявити об'єкти, які експлуатувати економічно недоцільно. Для прийняття остаточного рішення необхідно також враховувати економічні вигоди (втрати) від використання основних засобів, як отримані в попередніх періодах, так і очікувані.

Розглянемо рівень узагальнюючих показників аналізу на прикладі фермерського господарства "Велес Віта" Мурованокуриловецького району Вінницької області. При цьому умовно прийнято, що коефіцієнт фізичного використання основних засобів дорівнює коефіцієнту фізичного використання активів (табл. 2).

Таблиця 2

Узагальнюючі показники аналізу економічної ефективності використання основних засобів фермерського господарства "Велес Віта" (2015 р.)

№ з/п	Показники	Розрахунок (існуюча/рекомендована методика)	Існуюча мето-дика	Рекомендо-вана методика	Відхилення	
					(+/-)	%
1	2	3	4	5	6	7
1	Основні засоби, тис. грн	X	91533,0		X	
2	Інші необоротні активи, тис. грн	X	17521,5		X	
3	Витрати оборотних активів, тис. грн	X	48431,9		X	
4	Використані активи, тис. грн	1+2+3	157486,4		X	
5	Валова продукція (в цінах реалізації), тис. грн	X	70413,2		X	
6	Валова продукція від використання основних засобів, тис. грн	(1:4) · 5	X	40925,0	X	
7	Фондовіддача	5:1 / 6:1	0,77	0,45	-0,32	-41,9
8	Дохід від реалізації, тис. грн	X	39136,8		X	
9	Дохід від використання основних засобів, тис. грн	(1:4) · 8	22746,8			
10	Дохідність основних засобів	8:1 / 9:1	0,43	0,25	-0,18	-41,9
11	Прибуток (збиток) від реалізації, тис. грн.	X	9324,9		X	
12	Прибуток (збиток) від використання основних засобів, тис. грн	(1:4) · 11	5419,7		X	
13	Рівень рентабельності основних засобів, %	11:1·100 / 12:1·100	10,19	5,92	-4,27	-41,9
14	Витрати на виробництво продукції, тис. грн	X	52963,9		X	
15	Витрати з функціонування основних засобів, тис. грн	X	33340,8		X	

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6	7
16	Економічна вигода (втрата) від використання основних засобів, тис. грн	6-15	X	7584,2	X	

Джерело: розрахунки зроблені на основі даних форм № 50 с.-г. "Звіт про основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств", 1 "Баланс" (Звіт про фінансовий стан), статистичного збірника "Сільське господарство України" за 2015 рік та нормативної грошової оцінки сільськогосподарських угідь на 1.01.2015 р.

Виходячи з даних табл. 1, вартість валової продукції в цінах реалізації перевищує витрати на її виробництво, а вартість валової продукції від використання основних засобів перевищує витрати з їх функціонування. Це призводить до формування економічних вигод від використання активів в цілому та основних засобів зокрема. Величина останньої становить 7584,2 тис. грн, або 43,5 % від загальної економічної вигоди, що свідчить про значний вплив використання основних засобів на результати діяльності фермерського господарства.

Вказані методичні підходи дозволяють обчислювати показники використання як по основних засобах в цілому, так і по їх групах та об'єктах. За умови, що об'єкт або група об'єктів основних засобів використовується в одній галузі, одному підрозділі або на виробництві одного виду продукції в розрахунках часткових показників аналізу потрібно брати до уваги основні засоби, інші активи та результати діяльності цієї галузі (підрозділу, продукції).

Висновки. Проведеним дослідженням виокремлено проблеми та надано пропозиції щодо удосконалення класифікації і методики обчислення показників аналізу використання основних засобів в сільськогосподарських підприємствах:

1. Відсутність єдиного підходу серед учених щодо класифікації показників аналізу створює перешкоди у формуванні їх системи для здійснення оцінки. Запропоновано виділяти узагальнюючі показники ефективності, забезпечення та рівня використання та часткові – рівня, забезпечення та ефективності використання.

2. Існуюча методика обчислення показників аналізу економічної ефективності використання основних засобів потребує вдосконалення для підвищення їх об'єктивності. Для цього в розрахунках слід враховувати обсяги основних засобів і використаних активів, коефіцієнти фізичного використання основних засобів і активів.

3. З метою визначення доцільності використання об'єктів в господарській діяльності підприємств запропоновано методику обчислення економічної вигоди (втрати) від використання основних засобів через порівняння валової продукції від використання основних засобів та витрат з експлуатації основних засобів.

4. Розрахунок відносних показників засвідчив суттєву відмінність їх рівня за рекомендованою методикою у порівнянні з існуючою.

Разом з тим, потребують окремих досліджень питання методики обчислення обсягів основних засобів та активів у розрізі галузей діяльності, підрозділів підприємств, видів продукції (робіт, послуг), а також формування інтегральних показників аналізу використання основних засобів.

Список використаних джерел

1. Бортникова Н.Ф. Экономический анализ: учебно-практическое пособие / Н.Ф. Бортникова. – 2-е изд., изм. и доп. – Донецк: ДонНУ, 2010. – 276 с.

2. Кованов С.И. Экономические показатели деятельности сельскохозяйственных предприятий: справочник / С.И. Кованов, В.А. Свободин. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Агропромиздат, 1991. – 304 с.

3. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / Г.В. Савицкая. – 2-е изд., перераб и доп. – Мн.: ИП "Экоперспектива", 1997. – 498 с.

4. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятий АПК / Г.В. Савицкая. – 6-е изд., стер. – Мн.: Новое знание, 2006. – 652 с.

5. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник / Андрійчук В.Г. – К.: КНЕУ, 2015.– 783 с.

6. Чернова А.В. Учет и анализ работы автотранспорта в сельскохозяйственных предприятиях / А.В. Чернова. – М.: Финансы и статистика, 1983. – 143 с.

7. Гнезділова О.М. Система класифікації показників наявності та використання транспортних засобів в аграрних підприємствах / О.М. Гнезділова // Держава та регіони. – 2006. – № 1. – С. 55-58.

8. Саблук П.Т. Завдання обліку в забезпеченні аграрних перетворень / П.Т. Саблук // Проблеми обліку і аналізу в забезпеченні аграрних перетворень. – К.: ІАЕ УААН, 2001. – С. 7-14

9. Бланк И.А. Управление активами / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр, 2000. – 720 с.

10. Економічний аналіз: навч. посібник / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбаток; за ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. – К.: КНЕУ, 2001. – 540 с.

11. Правдюк Н. Л. Якість облікової інформації: сутність та методика оцінки / Н.Л. Правдюк, М. В. Правдюк // Облік і фінанси. – 2016. – № 2. – С. 57-64.

Список використаних джерел у транслітерації/References

1. Bortnikova N.F. (2010). *Ekonomicheskiy analiz [Economic analysis]*. Donetsk: DonNU [in Russian].

2. Kovanov, S.I., & Svobodin, V.A. (1991). *Ekonomicheskie pokazateli deyatelnosti selskohozyaystvennyih predpriyatiy [The economic indicators of the activity of agricultural enterprises]*. Moskva: Agropromizdat [in Russian].

3. Savitskaya, G.V. (1997). *Analiz hozyaystvennoy deyatelnosti predpriyatiya [The analysis of the economic activity of enterprise]*. Minsk: IP „Ekoperspektiva" [in Russian].

4. Savitskaya, G.V. (2006). *Analiz hozyaystvennoy deyatelnosti predpriyatiy APK [The analysis of economic activity of enterprises of agroindustrial complex]*. Minsk: Novoe znanie [in Russian].

5. Andriichuk, V.H. (2015). *Ekonomika pidpryiemstv ahropromyslovoho kompleksu [Economy of enterprises of the agro-industrial complex]*. Kyiv: KNEU. [in Ukrainian].

6. Chernova, A.V. (1983). *Uchet i analiz rabotyi avtotransporta v selskohozyaystvennyih predpriyatiyah [Accounting and analysis of the work of vehicles in agricultural enterprises]*. Moskva: Finansyi i statistika [in Russian].

7. Hnezdilova, O.M. (2006). Systema klasyfikatsii pokaznykiv naiavnosti ta vykorystannia transportnykh zasobiv v ahrarnykh pidpryiemstvakh [System of classification of indicators of availability and use of vehicles in agrarian enterprises]. *Derzhava ta rehiony – State and regions, 1,* 55-58 [in Ukrainian].

8. Sabluk, P.T. (2001). Zavdannia obliku v zabezpechenni ahrarnykh peretvoren [Assignments of accounting in ensuring agricultural transformation]. *Problemy obliku i analizu v zabezpechenni ahrarnykh peretvoren – Problems of accounting and analysis in ensuring agricultural transformations (pp. 7-14).* Kyiv: IAE UAAN [in Ukrainian].

9. Blank, I.A. (2000). *Upravlenie aktivami [Assets Management]*. Kiev: Nika-TSentr [in Russian]

10. Boliukh, M.A., Burchevskyi, V.Z., & Horbatok M.I. (2001). *Ekonomichnyi analiz [Economic analysis]*. M.H. Chumachenko (Eds.). Kyiv: KNEU [in Ukrainian].

11. Pravdiuk N. L. and M. V. Pravdiuk (2016) Yakist oblikovoi informatsii: sutnist ta metodyka otsinky [Quality of accounting information: the nature and methodology of evaluation]. *Oblik i finansy – Accounting and finance. Vol. 2. 57-64* [in Ukrainian].

ANNOTATION
IMPROVEMENT OF CLASSIFICATION AND METHODS OF ANALYSIS OF INDICATORS OF USING FIXED ASSETS AT AGRICULTURAL ENTERPRISES

KORYTNYY Vasyl,
Postgraduate Student,
Institute of Agrarian Economics,
National Scientific Centre
(Kyiv)

The purpose of the article is to improve the classification and methodology for calculating indicators of analysis of the use of fixed assets in agricultural enterprises. Methods of the research are: analysis, synthesis, observation, comparison, mathematical. The state is studied and recommendations are given on improving the organization of formation, methodology and evaluation of indicators of analysis of the use of fixed assets. Based on the actual data of the farm, the levels of indicators are compared according to the existing and recommended method.

The groups of efficiency, provision and level of use in the structure of generalizing indicators of analysis are singled out; group level, provision and efficiency of the use of fixed assets in the structure of the individual indicators of analysis. The proposed classification of indicators of analysis of the use of fixed assets improves the organization of the formation and evaluation of the system of indicators. It is recommended to take into account in the calculation of the analysis indicators the results of operations, adjusted for the specific weight of the use of fixed assets in the volume of asset use, which increases the objectivity of the indicators and facilitates the adoption of well-founded management decisions. As a result of the assessment of the level of indicators of the analysis, the essentiality of their differences is revealed, which indicates the need for applying such a methodological approach for calculating the indicators of economic efficiency of the use of fixed assets. The method of calculation is proposed and the level of economic benefit in the farm is established.

Key words: fixed assets, using, indicators, classification, method, results of economic activity.

Tabl. 2. Lit. 11.

АННОТАЦИЯ
УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ КЛАССИФИКАЦИИ И МЕТОДИКИ ПОКАЗАТЕЛЕЙ АНАЛИЗА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

КОРЫТНЫЙ Василий Алексеевич,
соискатель,
Национальный научный центр
“Институт аграрной экономики”
(г. Киев)

Цель статьи – усовершенствование классификации и методики исчисления показателей анализа использования основных средств в сельскохозяйственных предприятиях. Методами исследования являются анализ, синтез, наблюдение, сравнение, математические. Исследовано состояние и предоставлены рекомендации по усовершенствования организации формирования, методики и оценки показателей анализа использования основных средств. Основываясь на фактических данных фермерского хозяйства проведено сравнение уровней показателей по существующей и рекомендованной методике.

Выделены группы эффективности, обеспечения и уровня использования в структуре обобщающих показателей анализа; группы уровня, обеспечения и эффективности использования основных средств в структуре частных показателей анализа. Предложенная классификация показателей анализа использования основных средств улучшает организацию формирования и оценки системы показателей. Рекомендуется учитывать в расчётах показателей анализа результаты деятельности, откорректированные на удельный вес объёма использования основных средств в объме использования активов, что повышает объективность показателей и способствует принятию обоснованных управленческих решений. В результате оценки уровня показателей анализа, установлено существенность их разницы, что свидетельствует о необходимости применения такого методического подхода для расчёта показателей экономической эффективности использования основных средств. Предложено методику исчисления и установлен уровень экономической выгоды в фермерском хозяйстве.

Ключевые слова: основные средства, использование, показатели, классификация, методика, результаты хозяйственной деятельности.

Табл. 2. Лит. 11.

Інформація про автора

КОРИТНИЙ Василь Олексійович – здобувач, Національний науковий центр “Інститут аграрної економіки” (03040, м. Київ, вул. Бурмистенка, 12-24).

KORYTNYY Vasyl – Postgraduate Student, Institute of Agrarian Economics, National Scientific Centre (03040, Kyiv, 12-24, Burmistenko Str.).

КОРЫТНЫЙ Василий Алексеевич – соискатель, Национальный научный центр “Институт аграрной экономики” (03040, г. Киев, ул. Бурмистенко, 12-24).

ДЛЯ НОТАТОК